

Насмінчук І. А.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПРОФЕТИЧНИЙ ДИСКУРС ПУБЛІЦИСТИКИ ЮРІЯ ЩЕРБАКА

У статті в контексті постмодерного сьогодення здійснено аналіз книг публіцистики Ю. Щербака, визначено місце профетичної проблематики в масиві публіцистичних текстів. Дослідження базоване на працях «The Strategic Role of Ukraine» (1998), «Україна: виклик і вибір» (2003), «Україна в зоні турбулентності» (2011), «Україна в епіцентрі світового шторму» (2017), «Україна в епоху війномиру» (2020). Профетична публіцистика розглядається як адекватна реакція письменника-інтелектуала на виклики і загрози ХХІ століття. Виокремлені тематичні (національні, планетарні) та ідейно-сміслові (роздум, застереження, інвектива) напрями профетичних міркувань автора. Масштабність матеріалу дослідження зумовлює застосування культурно-історичного методу, з допомогою якого простежуються соціальні, ментальні, культурні, національно-психологічні контексти минулого, на фоні яких чіткіше оприявнюються сучасні проблеми і тривоги. З огляду на те, що письменницька публіцистика перебуває на межі журналістики і літератури, доцільною видається методологія, яка поєднує літературознавчі і соціально-комунікаційні підходи. Доведено, що профетичний дискурс Ю. Щербака у своїй основі має два визначальні вектори: Україна спроможна побудувати справедливе суспільство і стати привабливим взірцем для інших народів; росія ніколи не визнає відрубності України як держави. З'ясовано шляхи залучення потенційного читача до профетичної комунікації. Охарактеризовано особливості використання здобутків вітчизняної та зарубіжної прогностичної традиції у структурі публіцистичного тексту. Доводиться, що основною формою наближення до пророкованого майбутнього стає осмислення сучасних подій в Україні і світі. Здійснений аналіз дає підстави зробити висновок про публіцистику Ю. Щербака як аксіологічно вагомий внесок не лише в національну, а й європейську політологічну думку.

Ключові слова: Ю. Щербак, публіцистика, сучасність, провіденціалізм, пророцтво, дискурс, інформація, інтелектуалізм, апокаліптика, глобалізм.

Постановка проблеми. На переломі ХХ–ХХІ століть профетичний дискурс став вагомим фактором культурного життя українського суспільства, свідченням чого є не лише відповідні зразки художньої белетристики чи науково-фантастичних фільмів, а насамперед праці філософів, культурологів, політиків, футурологів, публіцистів, серед яких особливе місце належить публіцистичному доробку Ю. Щербака.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Творчість Ю. Щербака вже не перший рік приваблює увагу критиків і читачів художніми візіями майбутнього. Дослідниця Т. Бовсунівська, аналізуючи трилогію «Час Великої гри. Фантоми 2079 року», «Час смертохристів. Міражі 2077», «Час тирана. Прозріння 2084 року», зауважила, що фантастичні картини, створені автором на початку ХХІ століття, сьогодні стали нашою реальністю. На час публікації (2011–2014 рр.) цих тривожних романів дослідниця мала на увазі такі події, як російське вторгнення в Україну, анексія Криму і війна на Донбасі. Наразі, коли росія

перейшла до фази повномасштабної війни проти України, романи-застереження Ю. Щербака оприявнили свої смисли щодо перспектив як для України, так і людства в цілому. «Художнє пророцтво збувається, – констатувала Т. Бовсунівська. – Саме цей аспект творчості Щербака й став сенсаційним, і якщо до справдження його пророцтв в Україні ці романи читали тільки шанувальники фантастики у всіх її виявах, то після здійснення намальованої автором художньої реальності, його романи почали читати всі, хто почув про таку дивину» [1, с. 6]. Цілком поділяючи захоплення вченої провіденціалізмом Ю. Щербака, відзначимо, що трилогія – це не перший пророчий текст письменника. Ще далекого 1968 року він створив кінематографічну роботу «Карантин», темою якої стало зараження небезпечною інфекцією працівників науково-дослідної лабораторії. Згадуючи цей факт своєї творчої біографії у 2017 році, коли світ ще не був уражений коронавірусом, але вже зіткнувся із загрозами бактеріологічної війни, Ю. Щербак, фаховий лікар-епідеміолог, відзна-

чав: «Звичайно, пишучи сценарій цього фільму, доволі фантастичний на той час, я не міг уявити, наскільки актуальною виявиться тема розповсюдження епідемії смертельної хвороби внаслідок нещасного випадку чи злочинних намірів» [9, с. 238]. Усі ми є свідками того, як ця тема з новою силою актуалізувалася через півстоліття після виходу у світ «Карантину», причому не лише у контексті ковідної пандемії, а й у контексті фашизоїдної пропаганди Кремля про «загрозу» українських біолабораторій.

Якщо художня практика Ю. Щербака-прovidця вже була предметом зацікавлення дослідників, то цього не скажеш про публіцистичний набуток письменника. А між тим і в його публіцистичних, і політологічних виступах уже не на рівні фантастики, а на рівні неспростовних фактів йшлося про загрози, до яких Україна повинна бути готовою завжди, маючи такого сусіда на Сході. Небезпідставно В. Скуратівський називає Щербака-публіциста не інакше, як візіонером-прогностом, «майбутньознавцем» [9, с. 7]. Підбиваючи певні підсумки своєї багатолітньої присутності в політичному житті України, Юрій Щербак робить промовисте зізнання: «Я усвідомлюю, що Бог визначив мені долю – стати свідком і учасником багатьох історичних подій в Україні та світі, мати можливість і право оцінити їх. І дав здатність інколи бачити майбутнє: дар пророцтва» [9, с. 39]. Почуття відповідальності за майбутнє України, української нації покликано до життя такі книги публіцистики, як «The Strategic Role of Ukraine» (1998), «Україна: виклик і вибір» (2003), «Україна в зоні турбулентності» (2011), «Україна в епіцентрі світового шторму» (2017), «Україна в епоху війномиру» (2020), які й стають матеріалом дослідження.

У статті використані та інтерпретовані міркування з книг М. Бердяєва («Екзистенціальна діалектика божественного і людського», «Царство Духа і царство кесаря») В. Кандинського («О духовном в искусстве»), Е. Нойманна («Творча людина і трансформація»), К. Ясперса («Сутність і призначення історії») та ін. про герменевтичні та феноменологічні аспекти релігійного і літературного профетизму. Для дослідження феномену профетизму в публіцистиці на прикладі творчості Ю. Щербака важливою бачиться теза К.-Г. Юнга про те, що сфера несвідомого є вмістилищем не лише минулого, а й майбутнього, яке перебуває у зародку. Ефективною для нашого дослідження також є методика аналізу профетичного тексту, розроблена А. Левицьким [3]. Публіцистичний

текст розглядається в роботі у зв'язку з фактами біографії автора.

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні шляхів реалізації профетичних візій у публіцистичному масиві Ю. Щербака. Профетична публіцистика розглядається як адекватна реакція письменника-інтелектуала на виклики і загрози ХХІ століття. Методика проблемно-тематичного аналізу, яка сприяє дослідженню публіцистики Ю. Щербака в контексті епохи, є основною у роботі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Явище профетизму (від грецького *profethi* – той, хто говорить від іншої особи) дослідники визначають як особливий тип духовності, здатність до передбачення майбутнього. Профетичний дискурс – це сукупність текстів, коментарів, повідомлень, покликаних сформувати в реципієнта чітке уявлення про його долю в майбутньому, стимулювати потребу самовдосконалення, каяття, всепрощення [6, с. 177–179]. Тематика профетизму перебуває у полі зору сучасної гуманітаристики. Щоправда, вона більшою мірою стосується аналізу цього явища в поетичних текстах. Маємо на увазі розвідки «Профетичні мотиви в українській поезії ХХ століття: В. Свідзінський, Є. Маланюк, Є. Плужник, В. Стус» (2005) Н. Плахотнік, «Профетичні мотиви в «Кобзарі» Тараса Шевченка та «Прапорах духа» Олени Теліги» (2015) Т. Голембовської, «Реалізації протетичних візій у ліриці О. Лятуринської та Н. Ливицької-Холодної» (2017) Д. Лиман та ін. Що ж до вивчення у даному ракурсі публіцистичного набутку новітньої журналістики, то тут доводиться зауважувати спорадичний характер зацікавлень [5].

Пристаючи до аналізу протетичного дискурсу публіцистики Ю. Щербака, доречно зауважити, що автор досить стримано, якщо не скептично ставиться до будь-якого прогнозування майбутнього. Мовляв, «скільки самозваних Кассандр та провінційних Нострадамусів виявили свою недолугість, зіткнувшись із темним простором майбутнього» [9, с. 22]. Не беручи на себе роль провидця, письменник усе ж ставить перед собою конкретні завдання, суть яких зводиться до того, щоб «накреслити можливі майбутні прямування нації в могутньому потоці подій світових, здебільшого непередбачуваних, тих, що виведуть людство на рубежі ХХІІ століття» [9, с. 18]. Отже, у публіцистиці Ю. Щербака профетизм засвідчений передбаченнями як загальнонаціонального, так і світового, глобального, масштабу.

Національні пророцтва публіциста базуються на таких двох підвалинах: 1) Україна спроможна побудувати справедливе суспільство, стати привабливим взірцем для інших народів; 2) росія ніколи не визнає відрубності України як держави. Відштовхуючись від реальних фактів загарбницької політики росії і продажності олігархічного клану в Україні, Ю. Щербак екстраполює в майбутнє осмислені ним історико-ідеологічні, морально-психологічні, соціально-політичні, фінансово-економічні проблеми нашої епохи, проблеми, які, з одного боку, загрожують нації небезпечним розколом, а з іншого – покликані її консолідувати. Домінантними концептами, які визначають суть візонерсько-прогностичних суджень глобального масштабу, виступають: геополітика, кіберпростір, штучний інтелект, мілітаризація, людський геном, віртуальна реальність, катастрофізм, апокаліптика. Оперуючи багатьма фактичними даними (ядерне бомбардування Хіросіми і Нагасакі у 1945 році, випробування 1961 року радянської водневої бомби «Іван», ядерні аварії в Чорнобилі та Фукусімі, нагромодження зброї в ядерних арсеналах деяких країн, погрози режиму путіна застосувати ядерну зброю тощо-тощо), Ю. Щербак приходять до висновку, що «однією з похмурих, та, на жаль, імовірних опцій ХХІ ст. є Третя світова війна з застосуванням ядерної зброї і кінцем людства та цивілізації в її сучасному вигляді» [9, с. 227]. Серед інших загроз акцентується проблематика глобального потепління, кліматичних зсувів, смертельних пандемій як наслідку поширення штучно створених у військових лабораторіях збудників інфекційних захворювань, а також тиску на людську свідомість штучних інформаційних навантажень.

Різновекторні і неоднозначні у своєму трактуванні проблеми і їх осягнення мають спільне джерело – це глибокий інтелектуалізм автора. Філософ-мислитель, доглибний знавець історії України, блискучий аналітик, Ю. Щербак ще 2010 року у книзі «Україна в зоні турбулентності» спрогнозував близький крах режиму Януковича, окреслив співчутливо-вичікувальну позицію Заходу щодо України, передбачив другий майдан, застерігаючи, що там уже будуть елементи насильства, гайдамаччини та махновщини [10]. Як бачимо, жодного разу прогностична інтуїція не підвела Ю. Щербака, хоча сам письменник з цього приводу не втішається: «Жодної радості чи задоволення від того, що мої пророцтва збуваються та ще й так швидко, я не відчуваю. Навпаки, починаю боятися сам себе, бо багато жажливих

речей напрогнозував. Тепер прошу Бога, щоб не збулося» [7].

У контекст авторських роздумів про майбутнє органічно вписуються пророчі думки таких українських достойників, як Б. Гаврилишин, В. Глушков, І. Дзюба, Ю. Липа, В. Липинський, Є. Маланюк та ін. Їхнім рівнем відповідальності перед майбутнім Ю. Щербак міряє свої міркування і передбачення. Велику повагу викликає у нього геополітична трилогія Ю. Липи «Призначення України», «Чорноморська доктрина», «Розподіл росії», яка побачила світ у другій половині 1930-х років. Серед головних змістових домінант цієї трилогії Ю. Щербак акцентує тезу про безсумнівне значення чорноморського вектора у зовнішній політиці України: «Тільки тепер, коли росія захопила Крим і перетворила його на непопльований авіаносець – потужну військово-морську ракетно-ядерну базу, яка загрожує Україні, Грузії, Болгарії, Румунії, Туреччині – й – ширше – Середземномор'ю, Близькому Сходу – багато хто з «теоретиків», які або не читали Ю. Липу, або вважали його ідеї «застарілими», нарешті зрозуміли пророчу проникливість думок українського геополітика» [9, с. 42]. Згадуючи в іншому розділі своє приятелювання з видатним українським кібернетиком і політиком В. Глушковым, Ю. Щербак також відзначає його дар прозирати майбутнє. Виявляється, що ще в далекі 1970-і вчений вів мову про штучний інтелект і всесвітній Інтернет [9, с. 183]. Коментує автор і ті важливі передбачення, які зробив І. Дзюба у праці «Україна перед сфінксом майбутнього», а заключні рядки з вірша «Уривок з поеми», що його «у пориві прозріння» писав Є. Маланюк, перебуваючи в 1924 році на польському вигнанні, наводить повністю: «Даремно, вороже, радій – / Не паралітик і не лірник / Народ мій – в гураган подій / Жбурне тобою ще, невірний./ Ще засилатимеш, на жаль, / До Києва послів московських – / І по паркету наших заль / Ступати лаптю буде сковзко» [9, с. 24–25].

Це – лише окремі промовисті приклади присутності артефактів української культури, науки, поезії у просторі публіцистики нашого сучасника. А їх, зрозуміло, значно більше.

Маніфестації гуманістичних поглядів сприяють притчеві елементи у структурі публіцистичних книг. В останній на сьогодні книзі публіцистики «Україна в епоху війномиру», яку автор назвав «книгою підсумків і пророцтв», таких притч аж вісім. Це «Притча про два сонця й таємничі знаки майбутнього», «Притча про корабель мертвих, зміну поколінь і безсмертя душі», «При-

тча про місто, яке мріяло про світле майбутнє», «Притча про дві пісні і два танці», «Притча про місце людини в історії», «Притча про божевільну мрію командувача ракетного комплексу», «Притча про довгу подорож до Фрітауна», «Притча про три гори». У притчі про людину і її місце в історії, що вміщена в розділі «Майбутнє: принади, примари, загрози, пророцтва», сукупно інтерпретовані казкові сюжети про справедливого володаря і реальні події сьогодення, які стосуються агресії росії проти України. Дуже впізнаваними постають описи двох королівств – Уранії і Плутонії, які були сусідами, і їх королів – Сапфіра та Рубідія. Якщо Сапфір, правитель Уранії, вів миролюбну політику і мріяв про те, щоб у його краї хоча б один день не вмирили люди, то Рубідій тим часом вдерся на територію Уранії, вбив половину мешканців і проголосив акт «добровільного» приєднання «колишнього королівства Уранія до Плутонії під назвою «Мікроплутонія». Нова об'єднана держава отримала назву «Велика Плутонія» [9, с. 254]. Так автор апелює до наших знань з історії стосунків України і росії, акцентує повторюваність подій. Як складова національного історичного міфу сприймається притчевий фінал про крах Плутонії, відродження слави короля Сапфіра, «котрий дарував народу Уранії щасливе і вічне життя», і повне забуття Рубідія, «бо хіба можна когось у цьому світі здивувати вбивствами й завоюваннями?» [9, с. 255]. Отже, Ю. Щербак невтомно маніфестує гуманістичну проблематику, притаманну українській публіцистиці ще від літописної традиції.

Одна з основних функцій публіцистики – комунікативна. Як правило, публіцистичний твір апелює до сучасників. Лише одиниці авторів максимально розширюють межі комунікативного поля, адресуючи свої візії майбутнім поколінням. Щоб залучити потенційного читача до профетичної комунікації, автор, хоч це і не властиво публіцистичному тексту, пропонує участь у своєрідній грі. Він спонукає уявити собі громадянина епохи «перебудови», який «проскочив» період різких змін на перетині тисячоліть і завдяки машині часу опинився відразу у 2018 році. Людині нашого дня цілком зрозуміле те остовпіння і запаморочення, яке відчуває гість із 1988 року. Факти сучасного цивілізаційного процесу як в українському, так і світовому вимірах його більш непокоять і лякають, ніж тішать і надихають. У нього виникає низка питань не лише до айподо-айфонних інновацій, Інтернету та соціальних мереж, а й до показників економічно-соціального, демографічного,

промислового, фінансового становища України. Сцена мандрівки у майбутнє закінчується досить сумним прогнозом: «Якщо Україна опиниться в наступному майбутньому – в році 2050, через 30 років після нашого часу з такими самими соціально-економічними підсумками, як року 2018 (порівняно з іншими державами), країна впаде на дно геополітичної прірви, куди її штовхають внутрішні сили та зовнішня конкуренція» [9, с. 255].

У публіцистиці Ю. Щербака – не просто передбачення майбутнього, а й співпереживання тому, що може статися. Сприйняття на рівні чутливого сейсмографа найбільочіших ран суспільства дає йому підстави говорити про явні внутрішні і зовнішні загрози суверенітету України. «Цивілізаційний штопор», у який на початку XXI століття впала Україна, публіцист пов'язує з недолугістю панівної еліти, продажністю злочинської олігархії, деморалізацією суспільства. Все це убиває майбутнє не гірше чужоземного вторгнення. Коли ж мова заходить про північного сусіда, його агресія означається як затяжний процес, який, мовляв, триватиме «навіть після того, як путіна та його поплічників сплять у крематорії й пам'ять про них розвіється з вітром» [9, с. 19].

Книги публіцистики Ю. Щербака свідчать про високу ерудицію та культуру автора. Як видно з текстів, значна частина лектури опрацьована в оригіналі англійською мовою. Покликаннями на праці європейських філософів, письменників, футурологів, політиків, економістів, публіцистів, журналістів рясніє чи не кожна сторінка роздумів і тривоги письменника. В різних контекстах згадуються імена Білла Гейтса, Збігнева Бжезинського, Арнольда Тойнбі, Голди Меїр, Девіда Перкенса, Джорджа Фрідмана, Курта Воннегута, Генрі Кіссінджера, Джозефа Ная, Моше Ліссака, Пітера Друкера, Станіслава Лема і багатьох інших. У пошуках ілюстрацій до своїх візій Ю. Щербак зупиняється на змісті антиутопії Джорджа Орвелла «1984» і американського серіалу у жанрі фентезі «Гра престолів». За вірєць для своїх передбачень автор бере приклад Вінстона Черчилля, «прогнози і оцінки якого стали справжніми пророцтвами» [9, с. 44]. Саме він напроорокував винахід атомної бомби, безпілотників, а також появу у XX–XXI ст. цілої низки політичних феноменів. Важливо підкреслити, що у своїх візіях майбутнього Ю. Щербак не лише передбачив віроломне вторгнення росії в Україну, а й спрогнозував розпад раші й утворення «на обломках самовластя» Чорної орди – суміші деяких регіонів розбитої московії. Оскільки

усі передбачення письменника-публіциста вже стали фактами життя, то й останнє не забариться. Ведучи діалог з читачем, Ю. Щербак сподівається на його зустрічну ерудованість, хоча добре усвідомлює, що зміст і тональність його публіцистики не завжди можуть бути адекватно сприйнятими сучасниками. Тут доречно навести міркування Г. Гадамера, який стверджував, що автор «не може відчувати, коли читач не вловлює його думки, й не може прийти на поміч, коли читача не переконує викладене» [9, с. 146]. Ю. Щербак має надію, що коли не сучасники, то принаймні «нові покоління уважно прочитають цей текст» [9, с. 348].

Висновки і пропозиції. Профетичні візії в публіцистиці Ю. Щербака проектується як на національні, так і планетарні плани. Маючи у своїй основі європейські філософсько-естетичні теорії, профетизм автора базується на співвіднесенні з життєвою дійсністю. Формою наближення до пророкованого майбутнього стає осмислення сучасних подій в Україні (події Майдану і постмайдану, російське вторгнення в Україну, одужання нації, «болісне проростання» України) і світі (загроза ядерної війни, глобалізація,

мілітаризація тощо). Водночас профетичні візії виступають приводом, щоб ословити універсальні сьогочасні питання. Інтегрована в широкий культурологічний контекст, публіцистика Ю. Щербака вирізняється інтелектуальним осягненням сучасного глобального світу, профетичним спрямуванням гуманістичних ідей, вписаністю в різновекторну проблематику сучасності. На основі здійсненого аналізу є також підстави зробити висновок про публіцистику Ю. Щербака як аксіологічно вагомий внесок не лише в національну, а й європейську політологічну думку. Перспективи вивчення профетичного дискурсу в публіцистиці мають широкий спектр. Актуальною залишається проблема компаративного підходу, який враховуватиме порівняння українських візіонерських явищ у публіцистиці зі світовими аналогами. Досі немає синтетичних досліджень явища профетизму в українській письменницькій публіцистиці, хоча у практиці різних письменницьких поколінь і літературних шкіл (від «Молодої музи» до МУРу, від Нью-Йоркської групи до шістдесятників) прогностичні уявлення є важливою складовою публіцистичної творчості.

Список літератури:

1. Бовсунівська Т. Профетичні романи Юрія Щербака в контексті сучасної постапокаліптики. *Слово і час*. 2015. № 7. С. 3–16.
2. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика: Вибрані твори. Київ : Юніверс, 2001. 288 с.
3. Левицький А.Е. Профетичний дискурс: підходи до визначення та аналізу. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 43(2). С. 270–277.
4. Скуратівський В. «...це як перед Апокаліпсисом». *Щербак Ю. Україна в епоху війномиру: книга підсумків і пророцтв*. Київ : Ярославів вал, 2020. С. 7.
5. Соловійова Ю. Є. «На перехрестях долі...». Мотиви державотворення в письменницькій публіцистиці кін. ХХ – поч. ХХІ ст. : монографія. Старобільськ, 2015. 225 с.
6. Черхава О.О. Поняття профетизму та деякі особливості протетичного тексту. *Наукові записки*. Випуск 75 (3). Серія «Філологічні науки» (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. С. 177–179.
7. Щербак Ю. Колись путіна прокляне не лише український, але й російський народ. URL: <http://sd.net.ua/2014/06/05/scherback-interview.html> (дата звернення: 10.02.2022).
8. Щербак Ю. Україна: виклик і вибір. Перспективи України в глобалізованому світі ХХІ століття. Київ : Дух і Літера, 2003. 574 с.
9. Щербак Ю. Україна в епоху війномиру: книга підсумків і пророцтв. Київ : Ярославів вал, 2020. 352 с.
10. Щербак Ю. Україна в зоні турбулентності: демони минулого і тривоги ХХІ століття: Роздуми. Порівняння. Передбачення. Статті. Виступи: 2003–2010 рр. Київ : Укр. письменник, 2010. 414 с.

Nasminchuk I. A. PROPHETIC DISCOURSE OF YURIY SHCHERBAK'S PUBLICISTICS

In the article in the context of the postmodern present the analysis of books of publicistics by Yuriy Shcherbak is carried out, the place of prophetic problems in the array of journalistic texts is determined. The study is based on «The Strategic Role of Ukraine» (1998), «Ukraine: Challenge and Choice» (2003), «Ukraine in a Turbulence Zone» (2011), «Ukraine at the Epicenter of the World Storm» (2017), «Ukraine in epoch of war peace» (2020). Prophetic journalism is seen as an adequate response of an intellectual writer to the challenges and threats of the XXI century. Thematic (national, planetary) and ideological-semantic (reflection, reservations, invective) directions of the author's prophetic considerations are singled out. The scale of the research material determines the application of the cultural-historical method, which is used

---

to trace the social, mental, cultural, national and psychological contexts of the past, against which modern problems and concerns are more clearly expressed. Given that literary journalism is on the border of journalism and literature, a methodology that combines literary and social communication approaches seems appropriate. It has been proved that Yuriy Shcherbak's prophetic discourse is based on two defining vectors: Ukraine is able to build a just society and become an attractive example for other nations; Russia never recognizes the alienation of Ukraine as a state. Ways to attract potential readers to professional communication are identified. Peculiarities of using the achievements of domestic and foreign prognostic tradition in the structure of a journalistic text are characterized. It turns out that the main form of approach to the predicted future is to understand current events in Ukraine and the world. The analysis gives grounds to draw a conclusion about the journalism of Yuriy Shcherbak as an axiologically significant contribution not only to national but also to European political science thought.

Key words: *Yuriy Shcherbak, publicistics, modernity, providentialism, prophecy, discourse, information, intellectualism, apocalyptic, globalism.*